

Finansdepartementet
fi.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över betänkandena Med tillit växer handlingsutrymmet (SOU 2018:47) och En lärande tillsyn (SOU 2018:48)

Skolforskningsinstitutet är en statlig myndighet som ska bidra till att de verksamma inom skola och förskola ges goda förutsättningar att planera, genomföra och utvärdera undervisningen med stöd av vetenskapligt underbyggda metoder och arbetssätt. Vårt uppdrag är inriktat enbart på det praktisknära perspektivet, dvs. på undervisningen. Vi yttrar oss därför i det följande endast över avsnitten 7.1.3, 7.2 och 7.3 och avstår i övrigt från att yttra oss över betänkandet SOU 2018:47. Vi avstår helt från att yttra oss över betänkandet SOU 2018:48.

I detta ärende har direktör Camilo von Greiff beslutat efter föredragning av kanslichefen Eva Wallberg.

För Skolforskningsinstitutet

Camilo von Greiff
Direktör

Yttrande över delar av betänkandet Med tillit växer handlingsutrymmet (SOU 2018:47)

Skolforskningsinstitutet delar inledningsvis utredningens uppfattning att det för att tillit ska kunna byggas är viktigt att medarbetare inom offentlig sektor använder sig av verktyg som baseras på relevant kunskap anpassad för verksamheten. Detta ställningstagande utgår från att vårt uppdrag helt är inriktat på praktisk forskning med inriktning mot metoder och arbetssätt i undervisningen inom förskolan och skolan, dvs. på relevant forskningsbaserad kunskap för professionen. Institutets uppdraget ska ses bland annat mot bakgrund av att det i 2010 års skollag infördes en bestämmelse om att utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Det bör påpekas att det inte endast är undervisningen som bör utgå från forskning och beprövad erfarenhet. Det gäller även innehållet i undervisningen och bör vara en ambition även för styrning och ledning och för de beslut som fattas på strategisk nivå.

Stärkt fokus på verksamhetsnära forskning inom välfärdssektorn (avsnitt 7.1.3)

Skolforskningsinstitutet stödjer utredningens förslag att regeringen ska rikta forskningsfinansiering mot verksamhetsnära forskning inom bland annat skola. Vi ställer oss dock frågande till formuleringen att detta ska göras med särskilt fokus på omsorg. Vi finner anledning att understryka att behovet av praktisk forskning är betydande inom förskola och skola, inkl. vuxenutbildningen. Det framgår även av betänkandena Forska tillsammans – samverkan för lärande och förbättring (SOU 2018:19) och Med undervisningsskicklighet i centrum – ett ramverk för lärare och rektorers professionella utveckling (SOU 2018:17), utredningar som utredningen själv hänvisar till. Skolforskningsinstitutet har i sina remissvar på båda dessa utredningar pekat på att det ingår i institutets uppdrag att finansiera praktisk forskning om metoder och arbetssätt i undervisningen, men att anslaget för detta än så länge är mycket blygsamt.

Tillitsbaserat ledarskap (avsnitt 7.2)

Utredningen lämnar en rad rekommendationer om tillitsbaserat ledarskap. Rekommendationerna riktas mot olika aktörer och nivåer bland annat inom det kommunala systemet. Skolforskningsinstitutet vill i detta sammanhang understryka att det ställs höga krav på den styrning och det stöd som krävs för att lärare och förskollärare ska ges möjlighet att utveckla undervisningen med stöd av forskningresultat. Förvaltningens och skolledningens uppdrag är att stimulera och att skapa förutsättningar för lärarnas och förskollärarnas förbättringsarbete. För att läraryrket i verklig mening ska professionaliseras är det enligt vår

mening samtidigt viktigt att det är lärarna som utifrån sina utmaningar i arbetslaget eller ämneslaget, med stöd i forskningsresultat, formulerar strategier för att utveckla undervisningen. För detta behövs förutsättningar i form av både tid, möjligheter att arbeta utan att behöva påverkas av akuta ad-hocfrågor, resurser, och inte minst tillit från ledningen.

Organisation, processer och stöd (avsnitt 7.3)

Skolforskningsinstitutet delar utredningens uppfattning att mer forskningsbaserade kunskaper som har relevans för verksamheterna kan skapas genom en stärkt samverkan mellan skolhuvudmän och lärosäten samt att det bör skapas utrymme och förutsättningar för medarbetare att medverka i verksamhetsnära forskning. Vi vill i detta sammanhang uppmärksamma att institutet välkomnar medforskande lärare eller forskollärare i de forskningsprojekt vi finansierar, utan att göra avkall på projektens vetenskapliga kvalitet.

